

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Přírodovědecká fakulta

KORSICKÝ SEPARATISMUS

POLITICKÁ GEOGRAFIE

Tomáš KUBEŠA

Ondřej NEJEDLÝ

Jan VACHUDA

Brno 2009

Obsah

Obsah.....	2
Úvod.....	3
1. Charakteristika území a jeho historie.....	3
Historie Korsiky.....	4
2. Příčiny vzniku konfliktu. Okolnosti, které vedly k vypuknutí násilí.....	4
3. Klíčové události a historie konfliktu.....	5
4. Charakteristika stran konfliktu.....	7
Separatisté.....	7
První radikální regionalistické uskupení.....	7
Fronta národního osvobození Korsiky a její následovníci.....	7
Autonomistická hnutí vyhýbající se násilí.....	9
Postoj Francie.....	9
Politika Represe.....	9
Politika ústupků.....	10
5. Geopolitika konfliktu.....	10
6. Přehled dosavadních strategií řešení konfliktu.....	11
7. Seznam otázek, které brání vyřešení sporu.....	11
8. Návrh strategie vedoucí k vyřešení konfliktu.....	12
Závěr.....	12
Literatura a zdroje.....	13

Úvod

Terorismus a násilí - velmi často skloňovaná slova posledních let – jsou přítomny i na Evropském kontinentu. Tato slova však neoznačují jen útoky islámských radikálů proti cílům USA, jak bychom tato slova v posledních letech mohli interpretovat. Téměř každodenní násilí je k nám blíže a to ve vyspělé demokratické zemi EU. Navíc na ostrově, který každoročně navštěvují stovky tisíc turistů. Korsický konflikt, který popisuje národně-politické separatistické snahy Korsičanů proti centrální vládě Francie, bude předmětem této práce. Tento konflikt není co do velikosti a počtu obětí významný na mapě světových konfliktů, stejně ale ukazuje vnitřní rozpory v demokratické zemi jako je Francie. Cílem práce je seznámit s problematikou „Korsického problému“, s náhledem na tamnější podmínky a historické pozadí problému. V dalších částech pak bude řešen vývoj problému a přehled strategií k řešení tohoto konfliktu.

1. Charakteristika území a jeho historie.

Korsika je ostrov ve Středozezemním moři, ležící 80 km od pobřeží kontinentální Itálie a 160 km od pobřeží Francie, 11 km na jih leží ostrov Sardinie. Administrativně patří pod území Francie a právě vývoj jejich vztahu bude předmětem této práce. Rozloha ostrova je 8680 km², ostrov je dlouhý od severu k jihu 183 km a v nejširším místě je 83 km široký.

V roce 2006 Korsiku obývalo 294 118 obyvatel. Průměrná hustota zalidnění je tedy 34 obyv./km², což je nejméně z regionů metropolitní Francie. Navíc je osídlení koncentrováno do dvou významných středisek - Ajaccio (63 723 obyv.) a Bastia (43 577 obyv.), které populačně tvoří 36% ostrova. Obyvatelstva nad 65 let je 19%, do 25 let 27,9 %. V roce 1999 mělo na Korsice trvalý pobyt 25 637 cizinců z toho nejvíce Maročanů (13 000).

Korsika je známá především pro své turistické krásy, jedinečnou mozaiku dlouhých pláží oblázků či písku a relativně vysokých hor. Ne nadarmo se mu říká Ile de Beauté tedy ostrov krásy. Nejvyšší vrchol ostrova je Monte Cinto (2710 m.n.m.), značnou hornatost ostrova ukazuje i průměrná nadmořská výška 568 m, hory zabírají zhruba 2/3 ostrova. 3500 km² zahrnuje chráněné území korsického přírodního parku. Celková délka pobřeží je 1047 km.

Průměrná denní teplota v typickém středomořském klimatu je 14.8°C (na pobřeží - Ajacio), s maximem 22°C v srpnu. Průměrné roční srážky dosahují 645 mm, ale jsou krajně nevyrovnané, protože v suchých letních měsících (6,7,8) spadne dohromady okolo 50 mm.

Korsika je z ekonomického hlediska nejchudší a nejzaostalejší region Francie. HDP na obyvatele je o 11,5% nižší než má průměrný francouzský region. Korsika těží hlavně z cestovního ruchu a aktivit na něj navázaných. Cestovní ruch na Korsice hraje tak významnou roli, že koeficient specializace ekonomických aktivit * (koeficient, který ukazuje zaměřenost ekonomiky pouze na jeden zdroj a tedy její zranitelnost a další související faktory) je největší ze všech středomořských ostrovů. Zranitelnost specializované ekonomiky je tedy významná, hlavně díky tomu, že nepodporuje tradiční odvětví (na Korsice v podstatě není významný průmysl), nepodporuje výzkum a vývoj a silně se podepisuje na životním prostředí.

Mezi ostatní ekonomické aktivity patří tradiční zemědělství, kde je dnes nejdůležitější složkou vinařství (29% z produkce zemědělství) a chov dobytka. I zemědělství však svým hrubým produktem zaostává za kontinentální Francií.

Zaměstnanost podle sektorů národního hospodářství - ze 104 525 ekonomicky aktivních (2004) pracuje 2,1 % v zemědělství, 16,1 % v průmyslu a 81,8 % ve službách.

Ekonomickou specializaci vystihuje i fakt, že 8 z deseti největších firem na Korsice jsou firmy působící v maloobchodu a velkoobchodu a další dvě jsou letecké společnosti.

Nezaměstnanost v roce 2008 byla 8 %. Na Korsice existuje několik zásadních ekonomických problémů. Ačkoli zde žije nejvíce lidí na hranici chudoby ve Francii (18% - francouzská měřítka), je to region, kde jsou průměrné životní náklady ve srovnání s metropolitní Francií vyšší. Ceny potravin jsou vyšší o 9,7 % (2007) v porovnání s jihovýchodní Francií, Ajaccio patří mezi nejdražší francouzská města, na ostrově je drahá doprava, je zde relativně malý trh pro úspory z rozsahu, jsou zde vyšší náklady na bydlení. Jedním z největších problémů je sezónnost korsické ekonomiky. Téměř 20 % pracovních míst je sezónních. Příjmy na Korsice jsou na druhém nejhorším místě ve Francii, také je na ostrově obrovská nerovnost mezi bohatými a chudými (největší ve Francii) a to dokonce větší než v regionu Ile de France. 10 % nejbohatších domácností má v průměru 7,2krát vyšší příjmy než 10 % z nejchudších. Obchodní bilance Korsiky je -20 %. Celkově je tedy Korsická ekonomika nevyvážená a závislá na pomoci kontinentální Francie.

Historie Korsiky

První záznamy o osídlení ostrova pocházejí z dob antického Řecka, kdy byl ostrov osídlen Řeky, Etrusky a Kartaginci. Roku 564 př.n.l. založili Řekové dnešní hlavní město Ajaccio. V roce 227 připadl ostrov do sféry vlivu Římské říše. Ve středověku se ostrov opět stal cílem mnohých zájmů a tak se na něm střídali vládci. Nejprve ostrov patřil italskému státu Pisa, pak Janovu.

V roce 1730 se začíná psát novodobá historie korsického lidu, kdy vypukla Korsická revoluce za samostatnost proti nadvládě Janova. Janov od roku 1730 na Korsice neměl velké pravomoci, a proto mezi lety 1754 – 1769 podařilo Korsičanům vybojovat nezávislost díky Pascalovi Paoliovovi, který je považován za otce moderního a demokratického státu. Ostrov byl však 17.5.1768 zadluženým Janovem postoupen podle Versailleské smlouvy Francii. V následujícím roce pak Francie bojovala s „paolisty“, kteří byli proti přičlenění k Francii a definitivně byli poraženi 9.5.1769 u Ponte Novu, což byl konec korsické nezávislosti (dodnes u většiny ostrovanů zidealizovaného období). Asi nejznámější historickou korsickou postavou následujícího období, byl Napoleon Bonaparte, který se zde narodil 15.8. 1769. Od tohoto roku také začíná nadvláda Francie, která trvá, s malým přerušením mezi listopadem 1942 až zářím 1943 díky okupaci italských vojsk, dodnes.

2. Příčiny vzniku konfliktu. Okolnosti, které vedly k vypuknutí násilí.

Prudíková (2008) uvádí, že požadavky korsické identity prodělaly 4 fáze. První fáze 1769-1896 znamenala postupnou integraci Francouzským státem. Korsičané se v podstatě nebránili, protože spojení nebylo nijak diskriminující, panovník je dosazoval do důležitých pozic na ostrově, kromě ponapoleonském období, kdy se stavěli proti Korsice jako místě narození Napoleona Bonaparta. Postupně se začíná na Korsice používat jako oficiální jazyk francouzština, namísto do té doby užívané korsičtiny a italštiny. Druhá fáze začíná v roce 1896, kdy Francouzská republika selhala v integraci Korsiky díky paktům s klanovými autoritami. Korsičané začínají vydávat noviny tištěné v korsickém jazyce. Na začátku 20. století je Korsika stále chudým ostrovem, průmyslová revoluce se mu vyhýbala a vylidňování ostrova podporované státem, znamenalo odliv potenciálu pro hospodářský růst. Všechny tyto faktory způsobily hledání národní identity Korsičanů. Třetí fáze začíná po druhé světové válce, kdy bychom mohli nalézt několik hlavních příčin pozdějšího násilného konfliktu na Korsice.

Specifická struktura obyvatelstva a kultura – systém klanového uspořádání se silnou pozicí otce a rodiny. Komunita je zde důležitější než jednotlivec, platí zde právo krevní msty (vendety). Je tu též velký rozdíl oproti zcela jinému nazírání na společnost v kontinentální Francii. Korsický pohled je mnohem bližší Itálii. Na ostrově jsou typické kulturní zvyklosti vázané na klany, jež jsou také voleny ve volbách, na rozdíl od ideologického standardního hlasování v kontinentální Francii.

Ekonomická zaostalost – na Korsice před 2.sv. válkou v podstatě neexistoval průmysl a vysoký hospodářský růst po válce se jí vyhýbal. Francie, která se snažila tuto situaci řešit se pokusila o silnou podporu Regionálním akčním programem (rok 1957), avšak tyto projekty díky klanové struktuře obyvatel a odmítání modernity nebyly příliš úspěšné.

Dekolonizace – dekolonizace měla pro Korsiku dva důsledky –

Tyto politické okolnosti znamenali jistou možnost pro Korsičany, pro **otevření projevu** jejich národa

Repatrianti ze severní Afriky – v roce 1957 - 1965 se na ostrově usadilo 17500 nových osadníků ze severní Afriky. Tento počet však poměrově k počtům osadníků v jiných regionech Francie byl nízký, ale k počtu ostrovanů tvořili 10 %. Tito osadníci dostávali vysokou státní podporu a podmínek náležitě využili a investovali do zemědělství a obchodu. Korsičané získali pocit ohrožení národní identity a podpora nových osadníků byla chápána jako agrese ze strany státu.

Další důvody byly souborem politických představ centrální Francie, které byly v rozporu s požadavky centrální moci v Paříži. Nejprve návštěva generála de Gaulla (v roce 1958), který byl pro silnou podporu Korsiky, znamenala schválení korsických požadavků: rozvoj infrastruktury, školství, bytové výstavby a daňovou reformu. Ovšem vláda Michela Debrého, který vystřídal generála o rok později, už projevila méně ochoty a citlivého přístupu. Oznámila **zrušení** nerentabilní, ale důležité **železniční trati** spojující dvě ostrovní centra, Ajaccio a Bastii. Dále zde plánovala **stavbu výzkumného centra pro jaderné pokusy**. Pod tlakem veřejného mínění byla sice vláda nucena ustoupit, nicméně svou necitlivou korsickou politikou dala podnět ke vzniku prvních ilegálních nacionalistickým hnutí. Tyto první organizace začaly působit odbojové akce již na počátku 70. let.

Zásadní událost, která započala násilné projevy korsických separatistů se stala 21.8.1975, kdy několik mužů ozbrojených brokovnicemi obsadilo sklep jednoho z repatriantů v Alerii (tento vinařský podnik byl podezřelý z finančních machinací, které se odhalily a likvidovaly dobrou pověst korsických vín, navíc ozbrojenci byli přesvědčeni, že tyto machinace podporuje francouzská vláda a chtěli na to upozornit). Zásah 1200 policistů, které byli vysláni ministrem vnitra Sarkozym znamenal dva mrtvé policisty a jednoho těžce zraněného ozbrojence. Tato událost započala vlnu korsického násilí.

3. Klíčové události a historie konfliktu

První známky konfliktu byly zaznamenány, již v letech 1973 – 74, kdy Fronta korsických zemědělců za osvobození (FPCL), provedla několik atentátů na území ostrova. Za vlastní počátek konfliktu mezi korsickými nacionalisty (separatisty) a francouzskou vládou se však považují události, které se staly 21. srpna 1975 na vinicích v Alérii. Dvanáct mužů z Korsické regionalistické frakce pod vedením Edmonda Simeonih o obsadilo se zbraněmi v rukou viničný statek Alžírských přistěhovalců (repatriantů). Centrální vláda v čele s J.Chiracem proti nim vyslala 2000 mužů s helikoptéry a obrněnými vozidly. Výsledkem střetnutí byli dva mrtví členové pořádkových sil a dva zranění členové nacionalistického komanda, jehož zbylí členové byli zatčeni. Proti jejich zatčení a proti rozpuštění jejich

organizace (Korsické regionalistické frakce) vypukly protestní akce, které zahrnovaly stále větší množství lidí a s prohlášeními za propuštění se přidávaly i celé obce.

Dalším mezníkem ve vývoji konfliktu bylo vytvoření Fronty národního osvobození Korsiky (FLNC). Ta vznikla spojením dvou největších nacionalistických organizací (FPCL a Ghjustizia Paolina) 4. května 1976 a svoji existenci dala najevo sérií zhruba 20 pumových atentátů, tzv. nuit bleue (modrá nebo blankytná noc), ke kterým došlo jak na Korsice, tak ve Francii (Nice, Marseille, Paříž). Cílem této organizace bylo sjednotit všechny regionalistické formace na Korsice v boji proti francouzskému státu za nezávislost ostrova. Zpočátku FLNC útočila především na vládní budovy, budovy bank a většinu bombových útoků předem oznámila, tudíž nedocházelo ke zbytečným ztrátám na životech. Postupně se FLNC rozrůstala o další přívržence a dělila se do různých frakcí a skupin. Každopádně v těchto ranných dobách konfliktu se Korsice nepovedlo prosadit své požadavky na zvláštní status v rámci Francouzského státu. Naopak francouzská vláda prosadila rozdělení Korsiky na dva departementy (Haute Corse a Corse-du-Sud). Nesouhlas s tímto rozhodnutím se projevil dalšími bombovými útoky.

K určitému obratu v politice došlo až po změně vlády v roce 1981, když volby vyhráli socialisté a Korsiku navštívil prezidentský kandidát F. Mitterand, který přislíbil řešení „korsické otázky“. Představitelé FLNC při této příležitosti vyhlásili dočasné příměří a přerušeni všech násilných akcí a zároveň zveřejnili tzv. Bílou knihu, jež zahrnovala jejich požadavky na nezávislost. Zákony přijaté francouzským parlamentem 2. března a 30. července 1982 udělily Korsice částečný status (tzv. Defferův statut, podle tehdejšího ministra vnitra G. Deffera) vytvořením zejména Korsického regionálního shromáždění. FLNC však s tímto statutem nesouhlasila a ještě před jeho přijetím v únoru 1982 porušila příměří několika atentáty a další vlna atentátů následovala po prvních volbách do regionálního shromáždění.

V roce 1983 se staly hned dvě poměrně významné události – došlo ke zmizení příslušníka FLNC Guye Orsoniho, z čehož byla nacionalisty podezírána francouzská tajná služba a jako odpověď FLNC zavraždila korsického státního úředníka J.P. Massimioho. Zároveň začala FLNC vymáhat od korsických i francouzských podnikatelů tzv. revoluční daň a navázala kontakty s Lybií, která jí začala dodávat zbraně. Tím vším si FLNC vysloužila oficiální zákaz činnosti od centrální vlády, musela přejít do ilegality a mnoho jejích členů bylo pozatýkáno. Tím byl korsický boj za nezávislost značně oslaben a několik dalších let nevyvíjel příliš žádnou, především politickou, činnost. Na množství atentátů to však nemělo příliš velký vliv a například v roce 1985 bylo během jediné noci odpáleno 99 bomb. To se samozřejmě odrazilo na postoji centrální vlády, která v letech 1986 – 1988 přitvrdila v represivních opatřeních proti korsickému terorismu.

V roce 1988, kdy opět nastupuje ve Francii nová vláda, je vyhlášeno příměří a představitelé frakce FLNC Národní příměří začínají vyjednávat. Nejdříve je vyhlášena amnestie pro všechny uvězněné korsické aktivisty. Vyjednávání pokračují až do roku 1991, kdy je Pierrem Joxem (ministrem vnitra) vyhlášen nový status pro Korsiku (Joxův statut). Ten přiznává Korsice větší autonomii v politickém rozhodování a systém státní správy se blíží zámořským územím. V této době se také FLNC štěpí na dvě dominantní frakce, z nichž ta radikálnější vyhrává volby. Paradoxní je, že tato skupina by měla uvést do praxe již zmiňovaný status, přestože s ním příliš nesouhlasí. Brzy poté je i porušen klid zbraní a dochází k dalším atentátům a bombovým útokům.

Další zlom v jednání je opětovně vyhlášení příměří v roce 1997, u příležitosti nástupu Lionela Jospina do čela francouzské vlády. Tento stav vydržel zhruba rok, až do února 1998, kdy je na ulici v Ajacciu zastřelen prefekt Claude Ériqnac. Nový prefekt Bernard Bonnet je spíše zastáncem tvrdého postupu vůči nacionalistům, což se projevuje například aférou „paillote“, kdy je na jeho rozkaz vypálena restaurace na pláži, která byla určena k demolici. To vyvolá

vlnu nesouhlasu z řad korsičanů a další násilné akce. Proto v prosinci 1999 svolává premiér Jospin jednání do Matignonu o budoucnosti Korsiky. Vyústěním tohoto vyjednávání (tzv. matignonských procesů) je zákon o „decentralizaci Republiky“, který zvyšuje pravomoci korsického parlamentu. K tomuto rozhodnutí se v roce 2003 na Korsice konalo referendum, které bylo však zamítavé. Ve stejné době získala Korsika i přislíbenou finanční pomoc od francouzské vlády ve výši 2 miliard EUR které lze čerpat po dobu až 15 let.

4. Charakteristika stran konfliktu

Separatisté

První stranu konfliktu zastupuje původní korsické obyvatelstvo jež je v boji za sebeurčení reprezentováno většinou militantními nacionalistickými organizacemi. Těch se v průběhu konfliktu vystřídalo velké množství a taky byly, co se týče násilí, různě radikální.

První radikální regionalistické uskupení

První počátky korsického násilného boje za sebeurčení jsou spojeny s Organizací **FPCL** (Fronta korsických zemědělců za osvobození), jež zorganizovala v letech 1973 a 1974 první sérii atentátů. FPCL následně publikovala text Ultimátum korsického národa Francouzské republice: *"Jestli ve lhůtě šedesáti dnů neodejdou všichni noví osadníci a kontinentální úředníci nebudou nahrazeni korsickými a korsický jazyk nebude vyučován již od základní školy, přistoupíme k akci.* 30. ledna 1974 byla sice oficiálně FPCL Radou ministrů rozpuštěna, i přesto její násilné akce neustaly.

V témže roce byla vytvořena Ghjustizia Paolina (**GP**) z rozvrácené Fronty korsických zemědělců za osvobození. Pro vytvoření jednotné bojové platformy, která by byla schopna mnohem lépe prosazovat autonomní požadavky se tyto dvě skupiny spoji za vzniku nové organizace FLNC.

Obě tyto prvotní tajné organizace neměly více jak čtyřicet aktivistů, byly podporované zemědělci, malými obchodníky, bývalými vojáky z povolání, stejně tak i úředníky. Připojili se rovněž studenti univerzit z jihu Francie, kteří založili v roce 1974 Cunsulta di i Studenti Corsi. I přes omezený počet přímých stoupců, GP i FPCL daly korsickým požadavkům nepochybně novou podobu a pobídly oficiální představitele etnicko-regionálních formací k nové, radikálnější akci.

Fronta národního osvobození Korsiky a její následovnici

Spojením dvou už výše zmíněných organizací (Ghjustizia Paolina) a FPCL se vytvořila **FLNC** (Fronta národního osvobození Korsiky). Vznik nového uskupení o sebe dal vědět již zmiňovanou sérií atentátů v roce 1976. V téže době byl vydán manifest hnutí sepsaný jak ve francouzštině tak v korsičtině. FLNC si od svého založení kladla za cíl sjednotit korsickou společnost proti stejnému nepříteli, tedy Francii. Jediným možným řešením pak pro ně byla nezávislost ostrova.

Stoupcí FLNC popírají stát, jsou radikálnější ve svých požadavcích vůči němu, jelikož v boji připouštějí systematické používání násilí. FLNC se kromě boje s vládní pravící snažila také potírat tradiční klanový systém a potvrdila nemožnost vyjadřovat se k politickému dění při demokratických volbách, neboť *„tyto zůstávají zfalšované všudy přítomnými klany.“*

Během debat, týkajících se nového územního statutu ostrova počátkem devadesátých let, se FNLC štěpila a to i z důvodů rozdílných strategií vyvolaných mezi militantními příznivci hnutí v otázce násilných operací. Vedení FLNC bylo spíše nakloněno upuštění od násilných akcí, ale bylo přehlasováno většinou hnutí. Tato událost měla z následků rozštěpení organizace na dvě frakce, které vyvolalo následně boj nejenom proti nadvládě kolonialistů, ale rovněž boj mezi jednotlivými frakcemi separatistického hnutí.

Zatímco umírněné křídlo FLNC-CHa (Canal habituel), je modernizačním proudem spíše nakloněným federalizaci Francie a větším pravomocem v rámci regionální politiky EU, jež se teroristickým útokům snaží vyhýbat, radikální křídlo FLNC-CHi (Canal historique) nabádá k navrácení se ke kořenům boje za nezávislost, bojuje za dosažení obdobně nezávislého statutu, jakým ve Francii disponují zámořská území, k čemuž neváhá použít ani násilné prostředky.

Od roku 1999 se zdálo být nejdůležitějším úkolem etnicko-regionálních formací zajištění jejich spolupráce, případně i integrace, v důsledku nekontrolovatelného štěpení. Koncem roku 1999 se oba proudy bývalé FNLC spojily v Reunifikované FLNC (FLNC réunifié). V rámci organizace FNLC však dodnes existuje větší množství více či méně radikálních odnoží jako např. FLNC-Unie bojovníků (FLNC-Union des combatants), FLNC anonymních (FLNC des anonymes), FLNC unie disidentů (FLNC des dissidents), atd. V současnosti patří mezi nejradikálnější FLNC-Unie bojovníků a FLNC-Unie disidentů. I přesto na Korsice existuje na deset různých ozbrojených skupin bojujících za nezávislost.

A) STRUKTURA FLNC

FLNC se nereprezentuje pouze jako vojenské uskupení, ale snaží se představit jako nadstranické politické hnutí, které má příznivce z levé i z pravé části politického spektra. Organizace je koordinovaná rozdílnými teritoriálními skupinami, jež podléhají jednotnému centru Cunsigliu. To je tvořeno 15-ti osobami, a následně rozděleno do čtyř komisí se specifickou agendou : vojenská a logistická, finanční a ekonomická, politická, propagandy.

Vojenská a logistická skupina snaží centralizovat násilné aktivity, koordinuje rozmísťování atentátů, vybírá cíle. Zajišťuje zbrojení, organizuje schůze ozbrojených stoupenců. Zabývá se rovněž vojenskou výchovou nově příchozích členů. *Ekonomická komise* je zodpovědná za financování ilegálního hnutí, *politická* za vztahy s legálními etnicko-regionálními formacemi a *komise propagandy* zajišťuje vydávání a rozšiřování interní tiskoviny FLNC, Echo.

Přestože každá frakce FNLC fungovala původně více méně samostatně, zvýšený počet tajných aktivit od roku 1982 nutil centrum hnutí zavést centralizovaný systém financování ozbrojeného boje, kdy jsou všechny prostředky, včetně vybrané revoluční daně, nejprve centralizovány u Cunsigliu a následně redistribuovány. V devadesátých letech dochází k opětovné decentralizaci hnutí FNLC na několik proudů čímž je v současné době těžké analyzovat její konkrétní strukturu, protože některé tajné organizace nemají více jak desítku členů. Odhaduje se, že FLNC-CHi má okolo 300 bojovníků, FLNC-CHa okolo 100, (Resistance a Nová FLNC mají asi 50 členů).

B) METODY BOJE FLNC

Nová organizace se při svém vzniku poučila z neúspěchů předchozích paramilitantních organizací a místo přímé konfrontace s policisty a ozbrojenými silami se rozhodla spíše pro symbolické akce, formou pumových atentátů na veřejné budovy. Oblíbeným cílem teroristů zůstávají turistická letoviska, kdy tajné skupiny nejčastěji obsadí turistický areál, vyzvou jeho obyvatele k odchodu, rozmístí nálože a všechny stavby zničí. FLNC útočili i na cíle na pevnině a to např. v Marseilles či Paříži.

Organizace se charakterizuje použitím proměnlivého, ale téměř vždy kontrolovaného násilí, jež může být ve velké většině ospravedlněno politicky. V letech 1973 - 1997 docházelo v průměru ke 350 atentátům ročně.

Separatisté se nejprve vyhýbali vraždám a útočili především na budovy, když předtím na uložené bomby upozornili. I když ztráty na lidských životech nejsou prozatím pravidlem, přesto se FLNC nedaří nehodám vyvarovat.

S narůstající aktivitou však měla FLNC větší finanční potřebu, pomalé sklouzávání ke kriminálním praktikám se zdálo být nevyhnutelné. Místním podnikatelům a investorům z Francie bylo nařízeno platit speciální poplatek, formou tzv. revoluční daně.

Čím dál častěji se ve spojení s FLNC mluví o jejím propojení s gangy, o roli v pašování narkotik i zbraní. FLNC je obviňována z útoků na banky pro svůj vlastní prospěch. Metody používané hnutím, jako jsou ukradená vozidla, vraždy, atentáty, kriminální požáry, se stále více blíží způsobům obyčejných kriminálků.(90 léta).

Autonomistická hnutí vyhýbající se násilí

Korsickou otázku ale nelze zredukovat pouze na analýzu FLNC a jejích pozdějších frakcí, které se věnují politickému násilí. Při jejím zkoumání nelze opomenout ani politické síly, jež se k použití násilí staví spíše záporně nebo se ho oficiálně zřikají. První takovou masovější formací byla Akce za obrodu Korsiky (Azzione per a rinascita corsa - APC). Vznikla počátkem roku 1976 a během zakládajícího kongresu shromáždila na tři tisíce stoupenců.

Nejnovějšími hnutími brojícími proti používání násilí a bojujícími za nezávislost demokratickými prostředky je Cullettivu per a nazione a dále pak Strana korsického národa (Parti de la nation corse - PNC). Na ostrově funguje v současné době desítky separatistických stran a organizací, jež odmítají násilí.

Postoj Francie

Četnost bombových útoků nutí centrální vládu k určitému postupu proti násilným praktikám. Avšak první účelnou protiteroristickou strategii začal Francie vytvářet až v 90. letech. Kontinentální Francie reaguje na politické násilí páchané separatisty dvojitým způsobem. Na jedné straně podniká značné množství represivních akcí, jimiž chce zabránit dalším teroristickým aktivitám, a to způsobem který má relativizovat teroristické akce jako kriminální činy, jež jsou jasně mířeny proti demokracii. Na straně druhé se politikou ústupků snaží administrativně vyřešit korsickou otázku deklarováním určitého stupně územní autonomie.

Politika Represe

Represivní politika se vyznačuje částečným váháním, jak uchopit korsickou otázku. Tento postoj vůči korsické otázce byl především důsledkem vládnutí Francouzské pravice od roku 1958 do roku 1981, která odmítala přiznat Korsice autonomii, neboť se obávala, že o ni požádají také jiné regiony.

Vyvrcholení nastává po události, která se stala v Alérii v roce 1975, po němž následovala četná zatýkání. Ke konci 70. let byl tak na Korsice největší počet policistů v poměru k počtu obyvatel ve Francii, tj. 2400 policistů na 240 000 občanů. V 80. letech stát postupně buduje protiteroristický aparát, jež má násilným útokům předcházet a následně jej potírat. Hlavním prvkem aparátu je následně vytvořena **Jednota koordinace protiteroristického boje (UCLAT -Unité de Coordination de la Lutte Anti-Terroriste)**. Boj proti terorismu se stává i politickou a osobní záležitostí, když v roce 1986 Jacques Chirac deklaroval terorismus jako válku. Cílem se tedy stalo delegitimizovat teroristická hnutí přísným trestáním, jež platilo podobně i pro

kriminální činy. Od této doby do současnosti probíhají různě silné vlny zatýkání separatistů francouzskou policií, v závislosti na počtu spáchaných atentátů. Od roku 1999 je také vykonávána zvláštní ochrana 16 státních úředníků působících na Korsice. Na specifické projevy násilí na Korsice mají odpovědět *antikriminalistické brigády (BAC)*, jež byly zřízeny v městech Ajaccio a Bastia. Kromě pronásledování teroristů hodlá vláda předcházet násilí také potíráním a stopováním "špinavých" peněz, jež slouží k jejich financování. Na ostrově v současné době operuje více jak 2800 permanentních bezpečnostních sil.

Politika ústupků

Policejní aktivity státu jsou pravidelně vystavovány kritice jako neefektivní. Používání antiteroristické legislativy, jež je těžko adaptovatelná na typ násilí na Korsice, nepřináší předpokládané výsledky. Proto vláda postupně částečně ustupuje ze své koncepce unitárního a nedělitelného státu a národa.

Počáteční násilná strategie teroristů má určitý úspěch. Ke konci 70. let francouzská vláda navýšila dotace vyplácené korsickému hospodářství a zlepšila podmínky pro dopravu (dotace na infrastrukturu). Vláda rovněž rozhodla o otevření university na Korsice, avšak její umístění vyvolalo velké diskuze. Univerzita Corti, nakonec se sídlem v Ajacciu, byla otevřena v říjnu 1981. Namísto uklidnění situace, což si vláda od otevření slibovala, se ale univerzita stala, hlavně pro mladší stoupence separatistů, důležitým formujícím prvkem k boji.

5. Geopolitika konfliktu

Korsický konflikt je vnitrostátního typu, a proto v podstatě žádné výrazné síly, které by region ovlivňovali z vnějšku nejsou. Celý konflikt v poměru k jiným světovým konfliktům není tak obrovský (v počtu obětí, vyhrocení), proto zde nikdy nezasahovali (ani nemohli) síly jiných států, či mezinárodního společenství. Je to v zásadě vnitropolitická záležitost Francie.

Pokud bychom chtěli najít nějaké síly mimo region, které měly nepřímý vliv na vývoj konfliktu, pak to jistě byla zmiňovaná dekolonizace a její vliv na nacionalismus korsického lidu. Za druhé to byl příchod nových osadníků ze severní Afriky, kteří dostávali státní dotace a přebírali Korsičanům práci a trh a zároveň jim ničili pocit kulturní svrchovanosti Korsiky.

Poslední jmenovaný bod byl silným důvodem k protestům proti centrální vládě a vlastně odstartoval násilné akce.

Celkově teroristické akce na Korsice nikdy neměli charakter války nebo otevřeného boje, jsou to pumové atentáty většinou proti symbolům centrální moci. Jejich geografické rozložení většinou korespondovalo s hustotou zalidnění na Korsice, tedy nejvíce atentátů se uskutečnilo v Bastii a Ajacciu. Značné množství atentátů či útoků bylo provedeno i v kontinentální Francii - v Paříži a Nice. Na území jiného státu atentáty, podle našich informací, provedeny nebyly.

Otázka nákupu a výroby tržavin a zbraní v rukou korsických separatistů je pravděpodobně další silou ovlivňující spor zvenku. Neexistují o tom asi podrobné informace, ale mluví se o obchodu se zbraněmi pocházejícími z Libye.

6. Přehled dosavadních strategií řešení konfliktu

V dosavadní historii konfliktu se střídaly různé druhy použitých způsobů vyjednávání nebo snah o řešení. Záleželo samozřejmě ze kterého úhlu pohledu se na tyto snahy díváme. Z pohledu Korsiky, potažmo FLNC, se po většinu času jednalo o teroristické (násilné) řešení pomocí pumových atentátů, vražd a ozbrojených střetů. Jediné co lze přičíst k dobru, že ve většině případů, zde byla snaha o minimalizaci ztrát na životech. Francouzská vláda naopak střídala období tvrdších represí s mírovým a poklidným řešením pomocí různých ústupků. Období vyjednávání lze hledat většinou v okamžiku změn vlád, kdy se chtěla nová vláda ukázat v dobrém světle a byla většinou ochotná jednat. Z těchto jednání vzešlo několik ujednání, která částečně řešila situaci na Korsice.

První byl v roce 1982 tzv. Defferův status, který vytvořil Korsické regionální shromáždění a vládní úřady se tak dostaly pod kontrolu místních orgánů, byla vyhlášena amnestie pro politické vězně. Tento statut poskytl korsičanům záruky pro speciální postavení korsického jazyka a kultury a regionální shromáždění získalo větší možnosti v rozhodování v oblasti kultury, školství, ochrany přírody. Také bylo ustanoveno, že Regionální shromáždění má právo na konzultace s centrální vládou v otázkách týkajících se Korsiky.

Dalším příspěvkem ke zlepšení postavení Korsiky v rámci Francie a uklidnění situace byl tzv. Joxův status z roku 1991. O jeho vytvoření se začalo jednat již v roce 1989 opět po změně vlády. Tento status ustanovuje regionální shromáždění, výkonnou radu, radu ekonomickou, sociální a kulturní, jež mají dohlížet na správu ostrova. Shromáždění sestává z 51 členů, je voleno na základě jediného volebního okrsku, jež tvoří celý ostrov. Poprvé se také zmiňuje o korsickém lidu a posiluje politickou odpovědnost volených zástupců a dává jim exekutivní pravomoci v oblastech ekonomických a kulturních. Tímto se vytváří v podstatě polovládní struktura, kterou disponují v rámci Francouzské republiky jediné zámořská teritoria. Také se díky tomuto uspořádání zvyšuje množství finančních prostředků, které Korsika získává od francouzské vlády a součástí tohoto statusu jsou i různé daňové úlevy.

Dalším pokusem o řešení korsického separatismu, byly tzv. Matignonské procesy, které zahájil v roce 1999 premiér L. Jospin. V roce 2000 navrhl, že ostrov bude mít zvláštní autonomní postavení včetně místní legislativy a bude moci učit korsické nářečí ve školách. Korsické shromáždění by mohlo nezávisle zlepšovat francouzské zákony vztahující se k infrastruktuře, ekonomice, turistice, sportu, školství apod. Korsický jazyk by dostal stejný statut jako francouzský jazyk a byl by vyučován od první třídy. K tomuto novému uspořádání se v roce 2003 konalo referendum, jehož stanovisko však bylo zamítavé a tak pro zatím zůstal zachován původní statut.

7. Seznam otázek, které brání vyřešení sporu

Hlavním příčinou jež brání vyřešení celého sporu je odlišnost Korsického národa od kontinentálního státu Francie. Tato odlišnost vznikala na ostrově vlivem geografických a následně historických vlivů. Podtrhuje to i fakt, že zdejší komunita hovoří specifickým jazykem, jež se spíše než francouzštině, podobá italštině. Kultura korsického národa se opírá o tradiční uspořádání společnosti, ve kterém hrají nejdůležitější roli klany. Ty prosazují blaho komunity jež je nadřazeno nad vůli jedince, a to i formou násilí, které zde má tradici.

Právě specifičnosti a odlišnosti vzhledem ke kontinentálnímu státu si většina Korsičanů uvědomuje, což má za následek strach až xenofobii místní komunity při jakékoliv možnosti jejího ohrožení. Vyřešení sporu do budoucna komplikuje fakt, že mladé generace

vyrůstají v klimatu násilí, pro které jsou členové ilegálních formací FLNC hrdinové, jež napravují nespravedlnost páchanou na korsickém lidu.

Výše zmíněné důvody hrají významnou roli jež brání k přechodu na právní stát, a tím i vyřešení celého konfliktu.

8. Návrh strategie vedoucí k vyřešení konfliktu

Strategie vedoucí k vyřešení konfliktu řešila Francouzská vláda již v podstatě od vypuknutí konfliktu, jak ukazuje náš přehled. Řada jejich ústupků, včetně uznání korsičtiny a udělení statutu vyšší autonomie v rámci Francouzské republiky, však korsickým nacionalistům nestačí. Jejich štěpení na různé frakce a skupiny a jejich různé cíle navíc komplikují situaci. Separatisté chtějí nejen statut zvláštního území s vlastním parlamentem a vládou, ale navíc se do boje přidávají čistě kriminální formace, které řeší boj mezi nadvládou klanů na ostrově. Jejich požadavky nemohou být splněny zcela, v tom se přikláníme na stranu francouzské vlády, která svými ústupky změnila mnohé a i finančně podporuje region. Problém řešení sporu však zůstává v tom, že řada obyvatel vyrůstá a žije v „násilné“ společnosti (danou již klany) a odbojové organizace jsou pro ně hrdiny bojující za svobodu. To, že se do boje za svobodu přidává i kriminální činnost, pak bude vždy jen bránit poklidnému životu na Korsice. Celkově se shodujeme, že postup francouzské vlády je dobrý, extremistická kriminální činnost, která se schovává za boj za svobodu, je potřeba s „citem“ potlačit, protože podmínkám teroristů nelze donekonečna ustupovat, ačkoli jejich podmínky byly z velké části splněny.

Závěr

Celková situace na Korsice prodělala řadu změn. Ústupky vlády i zlepšující se ekonomická úroveň Korsiky, však násilí neukončila. Korsičané nejsou zcela spokojeni se svým statutem, což znamená další protesty a násilí. Síla dnešního odboje již není tak velká jako v 70. a 80. letech, ale i dnes se ozývají na Korsice protesty a občas i výbuchy bomb. Na druhou stranu konflikt neohrožuje turistický ruch na Korsice a pro turisty je Korsika zcela bezpečným místem, což by přečtením naší práce, zaměřené velmi úzce na vlastní konflikt, nemuselo být zcela zřetelné. Násilí na ostrově existuje, ale turistů se, kromě často viditelných nápisů na budovách a dopravních značkách, velmi pravděpodobně nedotkne. Poslední protesty ze 4.4.2009 u příležitosti návštěvy ministryně vnitřních věcí Michèle Alliot-Marie, byly demonstrací proti rozsudku doživotního vězení pro Yvana Colonna, který dostal za vraždu prefekta C. Erignaca. Následná srážka s policií znamenala pro 70 příslušníků policie pohmoždění, pro 8 hospitalizaci z toho 3 v těžkém stavu. Násilí tedy pokračuje, podle nás však již ne zcela v politicko-národnostním separatismu, ale mnohem více v kriminálním duchu korsické společnosti, v jejichž mentalitě je dán odpor vůči centru, který je podporován klanovým systémem a výchovou. Protesty jistě budou pokračovat, avšak většina Korsičanů je proti násilí, což se nejlépe ukáže ve volbách v roce 2010 podle toho, kolik hlasů dají občané Korsiky nacionalistickým hnutím. Při posledních volbách získala tato hnutí podporu 25% voličů.

Literatura a zdroje

PRUDÍKOVÁ, D. (2004): *Násilí v rámci korsické otázky. Případová studie etnicko-politického terorismu*. Diplomová práce, FSS MU, Brno

KALUSOVÁ, M. (2003): *Korsická past – evergreen francouzské politiky*. [ONLINE] INTEGRACE.CZ, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM. [cit. 1.4.2009] Dostupné na <<http://www.integrace.cz/integrace/clanek.asp?id=694>>

CHLADOVÁ, J. (2008) *Příčiny korsického separatismu* [online]. E-polis.cz., [cit. 10.1.2009]. Dostupné na <<http://www.e-polis.cz/print.php?id=260>>.

BERNABÉU-CASANOVA, E., Sécher, I.: *Jeux de pouvoir autour d'un feu de paille*. [online] [cit. 10.1.2009] Dostupné na <<http://membres.lycos.fr/geopoliticorse/panoramiques2.html>>

Public Life in Corsica. [online] [cit. 10.1.2009] Dostupné na <http://www.corsica-isula.com/>

Manifestation à Bastia: Michèle Alliot-Marie en Corse au chevet des policiers [online] varmatin.com [cit. 6.4.2009] Dostupné na <http://www.varmatin.com/ra/france/181290/manifestation-a-bastia-michele-alliot-marie-en-corse-au-chevet-des-policiers?utm_source=wikio&utm_medium=digg&xtr=AL-201&>

Nationalisme corse [online] [cit. 6.4.2009] Dostupné na <http://fr.wikipedia.org/wiki/Nationalisme_corse>

Corsica [online] [cit. 4.4.2009] Dostupné na <<http://en.wikipedia.org/wiki/Corse>>

Corse [online] [cit. 4.4.2009] Dostupné na <<http://fr.wikipedia.org/wiki/Corse>>

Unita naziunale [online] [cit. 4.4.2009] Dostupné na <http://www.unita-naziunale.org/>